

Kommunstyrelsen

Caroline Dieker

Kommunstyrelsens ordförande

Datum: 2024-10-24

Svar på interpellation angående brottsförebyggande arbete

Annika Finnström har i en interpellation ställt frågor om Askersunds kommuns brottsförebyggande arbete i enlighet med den lag som trädde i kraft 1 juli 2023.

Annika Finnström hänvisar till Brottsförebyggande rådet som efter uppföljningar visar att ett rätt stor andel av kommunerna har arbetet framför sig för att uppnå lagens krav samt att det finns en risk att insatser som genomförs idag är ineffektiva och inte leder till minskade brottslighet.

Svar enligt nedan.

Kommunstyrelsen fick på mötet i maj, information om lagen samt en dragning av lägesbilden i Askersunds kommun. Jag var själv inte på kommunstyrelsen det mötet men jag har sett i protokollet att Annika Finnström var där och bör ha i minne vad som diskuterades. Tanken med att den person som hade som arbetsuppgift att arbeta med frågan besökte kommunstyrelsen, var att den lokalkännedom som vi som politiker har kunde komplettera den offentliga statistiken. Vad som tillfördes från kommunstyrelsens sida har jag inte kännedom om men jag kan konstatera när jag läser lägesbilden att det inte ser ut att ha tillkommit så mycket eftersom den i huvudsak består av BRÅ:s statistik från 2022 och resultat från undersökningen "Liv och hälsa ung" från 2023.

Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete anger att:

Lägesbild och åtgärdsplan

4 § Kommuner ska ta fram en lägesbild över brottsligheten inom kommunens geografiska område.

Lägesbilden ska innehålla

- 1. en kartläggning av brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser,*
- 2. annan information av betydelse i sammanhanget, och*
- 3. en analys av kartläggningen och informationen.*

Den befintliga lägesbilden vi har tagit fram i Askersunds kommun saknar i min mening den mer informella del som beskriver det allmänna läget. Den statistik i lägesbilden som kommer från BRÅ är trubbig och dessutom gammal. Lokalkännedom och mer generella beskrivningar av de problem vi har i Askersund saknas.

Vi måste få vårt kontinuerliga arbete med EST (effektiv samordning för trygghet) och framtagande av lägesbild så bra att det utan egentligen större handpåläggning ska kunna sammanfattas i en årlig lägesbild i enlighet med lagstiftarens intention. Lägesbilden kan inte bara omfatta händelser och statistik utan det bör också göras en analys av orsaker tillsammans med tankar om vilka åtgärder som ska vidtas. I det arbetet är det viktigt att vi får med hela vårt geografiska område och idet arbetet få med samhällets alla aktörer.

5 § Kommuner ska, med lägesbilden som underlag, besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan).

Den plan som är framtagen uppfyller lagens formella krav bara i och med att den finns eftersom det saknas formkrav. När vi gör ett omtag i arbetet framöver så ser jag stora möjligheter att utveckla arbetet till något riktigt bra.

Om vi ska lyckas uppfylla lagstiftarens intentioner så behöver vi arbeta med frågan på ett mycket mer systematiskt sätt. Lagen är i princip utformad så att vi ska bli bättre på att göra det som redan är vårt uppdrag.

En åtgärdsplan behöver grunda sig i väl kända skyddsfaktorer, t ex att klara skolan är den främsta skyddsfaktorn mot att hamna i kriminalitet, "theory of a broken window", mm. Hur arbetar vi med skyddsfaktorer. Vilka tidiga varningstecken finns och vad gör vi vid tidiga varningstecken och vem ska vara delaktig av polis, kommun, näringsliv, civilsamhälle, m fl.

När brott sker så ska ansvarsfördelningen mellan kommun/polis vara tydlig. Kommunens uppgift är att vara förebyggande inte reaktiv när brott har inträffat där saknar vi mandat.

6 § *Kommuner ska minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen.*

Jag anser att det bör vara en årlig uppdatering för att säkerställa kontinuiteten.

7 § *Arbetet med lägesbilden och åtgärdsplanen ska i den utsträckning som det är lämpligt integreras med sådant analys- och planeringsarbete som sker i enlighet med andra författningar.*

Kommuners ansvar för samordning

8 § *Kommuner ska inom sitt geografiska område ansvara för samordningen av det brottsförebyggande arbetet enligt 9 och 10 §§.*

9 § *Kommuner ska verka för att skriftliga överenskommelser om samverkan ingås med relevanta aktörer. En sådan överenskommelse ska innehålla åtminstone uppgifter om för vilka syften och inom vilka områden som samverkan ska ske.*

10 § *Kommuner ska också verka för att strategiska brottsförebyggande frågor hanteras i ett särskilt forum (strategiskt råd) där kommunen och relevanta aktörer ingår. Rådet ska ledas av kommunen.*

Kommuner ska verka för att övriga aktörer i rådet deltar med representanter som har ledande befattningar.

Lagen anger att vi ska "verka för". Idag har vi ett mindre råd vars uttalade syfte är att säkerställa arbetet med EST. Rådet är inte speciellt funktionellt eftersom vi inte har lyckats få till det interna arbetet med EST. Sedan i somras finns inte heller någon kommunpolis utsedd för Askersunds kommun. Hur vi ska göra denna samordning är inte satt i sten men exempelvis så samlar vi ett råd som träffas en gång per år och varje deltagande aktör har att innan mötet dela med sig av sin samlade lägesbild skriftligt. Det här är möte som det ska vara värt att komma till. Fastighetsägare, företag, civilsamhälle, polis och kommun är sådana som bör vara delaktiga. Förslag på aktiviteter som deltagarna åtar sig att genomföra under året från det samordnande forumet skulle kunna komplettera den åtgärdsplan som ska finnas enligt 5 §.

Samordningsfunktion

11 § *Kommuner ska ha en samordningsfunktion för brottsförebyggande frågor.*

12 § *Samordningsfunktionen ska särskilt*

- 1. samordna och stödja genomförandet av kommunens arbete enligt denna lag,*
- 2. utgöra kommunens kontaktpunkt i förhållande till externa aktörer, och*
- 3. bidra till att information om det brottsförebyggande arbetet sprids till kommunens invånare och andra som kan ha intresse eller behov av sådan information.*

Jag är av den bestämda uppfattningen att samordningsfunktionen INTE ska göra allt arbete själv utan det ingår i alla förvaltningars ordinarie arbetsuppgifter att vara delaktiga i arbetet. Dock är det viktigt att en samordningsfunktion initialt hjälper förvaltningarna att förstå arbetet.

Att göra det arbete som krävs med lagen om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet är inte ett ansvar som åligger en enskild person i kommunorganisationen utan det åligger alla förvaltningar att göra arbetet inom ramen för det ordinarie arbetet.

Ledningen av arbetet

13 § Kommunstyrelsen, eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar, ansvarar för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige.

Arbetet bör vara en del av kommunstyrelsens årliga verksamhetsplan eller vad den ska heta och arbetet bör återrapporteras till KF i samband med årsboksutslut eller vid separat tillfälle.

Svar på Annikas konkreta frågor

Har kommunen gjort en kartläggning av brottsligheten enligt denna lag?

Ja.

Hur ser sammanställningen över brottsligheten i kommunen ut?

Lägesbilden som beskrivs ovan utgår i huvudsak från den officiella statistiken samt undersökningen Liv och hälsa ung. Lägesbilden är för omfattande för att redogöra för här i sin helhet. En genomgång av lägesbilden gjordes på kommunstyrelsen i maj. Veldig generellt är slutsatsen att det är låg brottslighet i Askersunds kommun.

Vilka förebyggande åtgärder föreslås?

I arbetet med Askersunds kommuns första långsiktiga lägesbild har några problemområden framkommit där kommunen har som ansats att fokusera sitt brottsförebyggande arbete på.

Det är åtgärder som ”huskurage”, föräldrastöd, funderingar om fältassistenter och väktare. Det saknas ett kommunövergripande anslag.

Hur ser åtgärdsplanen ut?

Det är en i mina ögon ”tunn” åtgärdsplan som saknar förankring i de ordinarie verksamheterna och där det framstår relativt tydligt att framtagandet inte har skett kommunövergripande tillsammans med förvaltningarna.

Övrigt

Vid framtagandet av interpellationssvaret så uppdagades det att den som har arbetat med ärendet inte har diariefört vare sig lägesbild eller åtgärdsplan. Detta är nu gjort.

Caroline Dieker (M)